

სამოქალაქო კონკურსი

საზოგადი დოკუმენტი

ურგეთის ახალგაზრდა მეცნიერთა კლუბი

გურიის ახალგაზრდული რესურსცენტრი

საგაზეთო ჩანართი №15

საგაზითო ჩანართი „სამოქალაქო საზოგადოება“, მომზადებულია პროექტის „თვითმმართველობის ეფექტურობის გაძლიერება მოსახლეობის ინფორმირების ახალი მეთოდების გამოყენებით“ ფარგლებში.

პროექტს ახორციელებს „ოზურგეთის ახალგაზრდა მეცნიერთა კულტური“ „გურიის ახალგაზრდულ რესურსცენტრ-თან“ პარტნიორობით.

პროექტის მიზანია ლანჩხუთის და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტების ოკითმართველობის ორგანოების გამჭვირვალობასა და ანგარიშვალდებულების გაუმჯობესება, მოსახლეობის ინფორმირების ახალი ინვაციური მეთოდების გამოყენებით.

პროექტის ფარგლებში, ლანჩჩუთისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებში შეიქმნა თვითმმართველობის საქმიანობით დაინტერირებული პირების მონაცემთა ბაზა.

სპეციალური პროგრამული უზრუნველყოფის საშუალებით, კომისიების თუ საკრებულოს სხდომების დაწინებიდან 1-2 დღით ადრე, საკრებულო ახდენს შესაბამისი ინტერესთა ჯგუფებისათვის მოკლე ტექსტური შეტყობინებების (SMS) დაგზაენას, სხდომების დღის წესრიგის შესახებ, თარიღის, დროის, ადგილის მითითებით.

მონაცემთა ბაზში დარეგისტრირება შეგიძლიათ ლანჩხუ-
თისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტების ვებ-გვერდებზე:
<http://www.lanchkhuti.org.ge/>; <http://chokhatauri.ge/>

ქალთა პოლიტიკური მონაცემების საქართველოში

განსაკუთრებული დაკვირვება არ არის საჭირო იმის შესამჩნევად რომ ბოლო რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში ცნობიერების ამაღლების, განათლების და ქალთა პოლიტიკური უფლებების გაძლიერების თვალსაზრისით არსებული მცდელობებისდა მიუხედავად, ქალთა წარმომადგენლობა პოლიტიკაში, განსაკუთრებით კი ხელმძღვანელ პოზიციებზე საგრძნობლად დაბალია

ქართულ პოლიტიკური გენ-
დერული დისპალანსის საჩვენ-
ებლად საინტერესო იქნება
საქართველოს მთავარ საკანონ-
მდებლო ორგანოს, მთავრობისა
და ადგილობრივი თვითმმართვე-
ლობების მონაცემების განხილვა.

25%. პოსტსაბჭოთა საქართველოს არც ერთ ნინა მოწვევის პარლამენტში ქალთა წილი არ ყოფილა 10%-ზე მაღალი. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მონაცემებით ამომრჩეველთა 53% სწორედ ქალია. კიდევ 1918 წელს საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის დამფუძნებელი კრების შემადგენლობაში 4 ქალი იმ დროს, როცა მრავალ ევროპულ ქვეყანაში ქალებს არჩევნებში მონაწილეობის უფლებაც კი არ ჰქონდათ. მიუხედავად ამისა, თითქმის ერთი საუკუნის შემდეგაც გენდერული თანასწორობის თვალსაზრისით არაფერი შეცვლილა.

პარტიულ სიებსა და ზოგადად
ხელისუფლებაში ქალთა წარმო-
მადგენლობის გაზრდის მომხრეა
საზოგადოების მნიშვნელოვანი
ნაწილი. საერთაშორისო საქმეთა
ეროვნულ-დემოკრატიული ინ-
სტატიუტის (NDI) მიერ 2014 წლის

A 3D rendering of a white seesaw balanced horizontally. On the left side, a red male figure stands on the board. On the right side, a red female figure stands on the board. The board is supported by a single grey cylindrical fulcrum in the center.

ლევის მიხედვით, საქართველოს
ამომრჩეველთა 70%-ზე მეტს
სურს, რომ უფრო მეტი ქალი იხ-
ილოს პოლიტიკაში, ხოლო პარ-
ლამენტში ქალთა რაოდენობის
გაზრდის მიზნით საკალადებულო
კვოტების შემოღებას გამოკითხ-
ულთა 45% სრულად ემხრობა,
25% კი ნაწილობრივ.

გენდერული დისპალანსი
თვალსაჩინოა აღმასრულებელ
რეოლშიც, სადაც 19 მინისტრი-
დან მხოლოდ სამია ქალი. მათ
შორისაა საქართველოს იუს-
ტიციის მინისტრი (თეა წულუკი-
ანი), საქართველოს განათლები-
სა და მეცნიერების მინისტრი
(თამარ სანიკიძე) და საქართვე-
ლოს საგარეო საქმეთა მინის-
ტრი (თამარ ბერუჩიშვილი).

საგარეო საქმეთა სამინისტროს ვებ-გვერდის მონიტორინგზე დაყრდნობით, მინისტრის 5 მოადგილიდან მხოლოდ ერთი ქალია, 18 დეპარტამენტის ხელმძღვანელიდან — მხოლოდ 4. საგანგებო დავალებათა არც ერთი ელჩია არ არის მდედრობითი სქესის წამომადგენლო.

გენდერული პალანსი დაცუ-
ლია საქართველოს განათლები-

სა და მეცნიერების მინისტრის
მოადგილების შემთხვევაში,
რასაც ვერ ვიტყვით იუსტიცია-
ის მინისტრის მოადგილების
შესახებ. შენაგან საქმეთა მინ-
ისტრის არც ერთი ამჟამინდე-
ლი მოადგილე არ არის ქალი,
მსგავსი სიტუაციაა თავდაცვის
სამინისტროსა და საქართველოს
შრომის, ჯანმრთელობისა და სო-
ციალური დაცვის სამინისტროში.
განსაკუთრებული შემთხვევაა
საქართველოს ეკონომიკისა და
მდგრადი განვითარების სამინის-
ტრო, სადაც მინისტრის მოადგ-
ილე ქალთა რაოდენობა მეტია
მატაკაცთა რაოდენობაზე.

გენდერული უთანასწორობის
საგანგაშო სურათი წარმოაჩინა
2014 წლის თვითმმართველობის
ორგანოების არჩევნებმაც. 12
თვითმმართველი ქალაქის მერ-
ის თანამდებობაზე მამრობითი
სქესის წარმომადგენლები არიან.
ქვეყნის მასშტაბით წარმოდგე-
ნილი 69 გამგებლიდან მხოლოდ
ორია ქალი. თვითმმართველ ერ-
თულებმი დასაქმებული ქალები
არ მუშაობენ გადაწყვეტილების
მისაღებად აუცილებელ თანამ-

მართალია, არსებობს გა-
მოწვევები გადაწყვეტილების
მიღების პროცესში გენდერუ-
ლი უთანასწორობის საკითხში,
სწორებ ამიტომ, საინტერისოა

რა ალტერნატივა შეიძლება განვიხილოთ გამოწვევებზე საპასუხოდ.

საქართველოს კანონმდებლობაში არ არსებობს სავალდებულო გენდერული კვოტირების იურიდიული მექანიზმი. საქართველოს ორგანული კანონი „მოქალაქეთა პოლიტი-

ანექსებს ნებაყოფლობით, ფირნანსურ წამახალისებელ ნორმას, რომლის მიხედვითაც, საარჩევნო სუბიექტი, რომელიც იღებს სახელმწიფო დაფინანსებას, მიიღებს 30 %-ის ოდენობით დანამატს, თუკი მის მიერ წარდგენილ სიაში კანდიდატთა ყოველ ათეულში ერთიმეორის-გან განსხვავებული სქესი იქნება ბუნებრივია, დადგბითი ფაქტია, რომ პოლიტიკური პარტიები-სთვის საარჩევნო კანდიდატთა სიების შედგენისას გენდერული კვოტირების გათვალისწინების შემთხვევაში, ფინანსური წახალისებაა გათვალისწინებული თუმცა, საზოგადოება თანხმდება, რომ აღნიშნული ნორმა არასაკრძალული გენდერული ბალანსის მნიშვნელოვნად გასაუმჯობესებლად. განიხილება გენდერული კვოტის 40%-ით განსაზღვრა.

NDI-ს კვლევის “ქალთა პოლი-
ტიკური მონანილეობა საქართვე-
ლოში” მიხედვით, გამოკითხული

მოსახლეობის 68% ამბობს, რომ მხარს უჭერს პარლამენტის მიერ სავალდებულო გენდერული კვო- ტის შემოღებას. ეს არის კარ- გი შესაძლებლობა ადვილად გა- დაიღახოს ყველა ბარიერი, რაც ხელს უშლის ქალებს პოლიტიკუ- რი პოზიციების მოპოვებაში, მით უმეტეს იმ პირობებში, როდესაც ქვეყანაში ქალთა რაოდენობა 50%-ზე მეტია. კვოტირების გა- მოყენებაზე მიგვითითებს CE- DAW კომიტეტის კონვენცია, რომელზეც საქართველომ 1994 წელს მოაწერა ხელი.

გადაწყვეტილების მიმ-
ღებ ორგანოებში ქალთა სა-
თანადო წარმომადგენლობის
აუცილებლობაზე მკაფიო რე-
კომენდაციები აქვს წარმოდგე-
ნილი ევროსაბჭოს მინისტრთა
კომიტეტს. ევროსაბჭო მოუ-
წოდებს საქართველოს ხელი-
სუფლებას შექმნას სათანადო
პირობები, რათა ქალებს „გაუად-
ვილდეთ ოჯახური და სამუშაო
ცხოვრების აქტიურ, პოლიტი-
კურ ცხოვრებასთან კომბინირე-
ბა“.

ამ მხრივ მოძრაობა საქართველოში გაცილებით ადრე ინკუბა. მას პოლიტიკის დონეზე საფუძველი ჯერ კიდევ იღია ჭავჭავაძემ ჩაუყარა. თუ გავიხსენებთ მის წერილს „დედათა ემანისიპაციის შესახებ“, ვნახავთ რომ იღია აქტიურად მოუხმობს ქალებს გააქტიურებისაკენ. რამოდენიმე გამოჩენილი ქალის შესახებ წერილს ასე ამთავრებს: „ყოველივე ეს, რასაკვირველია, ძლიერი საბუთია დედათა ემანისიპაციის მომხრეთათვის და ამისთანა საბუთს სიტყვას შეუბრუნებს მხოლოდ კერპობა და ჯიუტობა ადამიანისა. არ იქნება ურიგო, რომ ჩვენმა ქალებმაც ყური ათხოვონ ამისთანა მაგალითებს და ხალისი მოიპოვონ ამისთანა მოლვაწეობისა და მოქმედებისათვის.“

ქართულ ლიტერატურაში
განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია
ვაჟა-ფშაველას „სადლეისო წერ-

ქალთა პოლიტიკური მონაცემებისა საქართველოში

ილი მეგობართან”, რომელშიც
ის წერს: “დიდად და დიდად საჭ-
იროა დაკმაყოფილდეს ქალთა
მოთხოვნილება. იგულისხმება
ქალთა მოთხოვნა მამაკაცთან
თანაბარი უფლებრივი მდგო-
მარეობის (შესახებ) მჯერა, მნამს
და ვერცავინ შემაცვლევინებს ამ
რჩმენას. დღეს რომ მაღალ ბი-
უროკურატიულ წრებში გავლე-
ნიან ადგილებზე მინისტრებისა
და სხვა, დედაკაცები იყვნენ,
დღევანდელი გამწვავებული და
გამნარებული ცხოვრება რუსე-
თისა მაღამოს დაიდებდა და
საჭირო რეფორმებს მაღე ველ-
ირსებოდით. დედაკაცები ამდენს
სიჯიუტეს არ გამოიჩინდნენ,
როგორსაც დღეს იჩინენ მაღალი
სფეროს მაღალი პირნი, ისი-
ნი ხომ მამაკაცები არიან - „კაი
ბიჭობად“, „გულ-მაგრობად“
არ გაასაღებდნენ თავიანთ
სიჯიუტეს, ვინაიდან დედაკაცინი
უფრო ლმობიერნი, მგრძნობ-
იარენი არიან და დღევანდელი
ცხოვრება ყველაზე მეტად რას
მოითხოვს თუ არა გარდა ერთის
გრძნობისა რომელსაც ეწოდება
შებრალება, შეწყნარება, იყიქრე,
თუ ასე არ იყოს. მიიხედ-მოიხედე
სად არის ეს შებრალება?!“

მართლაც, ვაჟას მოსაზ-
რება დღეს უკვე ოფიციალუ-
რი მონაცემებით დასტურდება.
სამუშაო ჯეგუფის „ქალთა პოლი-
ტიკური მონაწილეობა საქართ-
ველოში“ მიხედვით, თუ გად-
ანვეტილების მიმღებთა 20%
ქალები შეადგენენ, მაგალითად
საკანონმდებლო სტრუქტურაში,
კანონმდებლები სერიოზულად
იწყებენ ბავშვთა ინტერესებიდან
გამომდინარე კანონპროექტების
მიღებას. 30%-ის შემთხვევაში
განიხილება და მიიღება ქალთა
ინტერესებიდან გამომდინარე
კანონები და სახელმწიფო პრო-
გრამები. 40-50%-ის შემთხვევაში
მიიღება მაღალი პასუხისმგე-
ბლობის ისეთი პოლიტიკური,
ეკონომიკური და სოციალური
სახის გადაწყვეტილებები რომ-
ლებიც ხელს უწყობენ ქვეყნის
მდგრად განვითარებას.

ବୋଲିମ୍ ନାମକରଣ

ივანე ჯავახიშვილის
თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი, იურიდ-
იული ფაკულტეტის მე-2
კურსის სტუდენტი.

2015 წ 4 თებერვალი

ქალები საქართველოს შრომით ბაზარზე

სარვეზებით სავსე შრომის კო-
დექსი, გნდერული სტერეოტიპები
და დისკრიმინაცია - ეს ყველაფერი
თანამედროვე ქართველი ქალები-
სთვის სირთულეებს ქმნის შრომით
გაზიარზე.

ქალთა სამენარმეო საქმიანობის
ხელშეწყობა აქტუალურია არა მარ-
ტო საქართველოში, არამედ მთელ
მსოფლიოში. პოსტსაბჭოთა სივრ-
ცის ქვეყნებში, კონსტიტუციისა და
შრომითი კანონმდებლობის მიხედ-
ვით, ქალებისა და მამაკაცების
თანაბარულებიანობა ქალალზე
მაინც არის დაცული. რეალურად,
სტატისტიკური მონაცემებით,
შრომით გაზარზე ქალი მამაკაცზე
უარეს მდგომარეობაშია.

2011 წელს საქართველოში
 344,3 ათასი დასაქმებული ადამი-
 ანიდან 39,0 პროცენტი ქალია,
 61,0 პროცენტი კი - მამაკაცი. ამ-
 ავე სტატისტიკით ვიგდოთ, რომ
 კერძო სექტორში ქალები ძირითა-
 დად მცირებ და საშუალო ბიზნესში
 არიან დასაქმებული. რაც შეეხება
 რეგიონების მიხედვით დაყოფას,
 დასაქმებულ ქალთა 61 და მამაკაც-
 თა - 59,7 პროცენტი დედაქალშია
 დასაქმებული. საშუალო თვიური
 ხელფასი ბიზნესსექტორში 717,7
 ლარს შეადგენს, ხოლო ქალებისთ-
 ვის - მხოლოდ 505,3 ლარს.

საქართველოში დასაქმებული ქალების დიდი ნაწილი საჯარო სექტორში მუშაობს, კერძოდ, ჯანდაცვისა და სოციალური დახმარების სამსახურებში, საგანმანათლებლო სფეროში და ოფისებში.

ეს არის ოფიციალური სტატილ-ტიკა. არსებობს არაოფიციალური მონაცემებიც, სადაც აღრიცხულია იმ დასაქმებულ ქალთა რაოდენობა, რომელიც არათორმალურ სე-ქტორში მუშაობს.

ქართველი ქალების დასაქმების დაბალ მაჩვენებელს შეიძლება რამდენიმე ფაქტორი განაპირობდეს, მათ შორის, ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანია ის, რომ ქართველი ქალების დიდი ნაწილი დასახლისადაც. ამას თან ერთვის ქალის ფუნილოგური მდგომარეობა, რაც გულისხმობს დაორსულებას და შეიძლის გაჩენას. ორსულობის ბოლოს ქალი გადის დეკრეტულ შეცბულებაში, რას გამოც ის ტოვებს სამსახურს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში.

ამგვარი მდგომარეობის
მიზეზად შეიძლება ჩაითვალოს ქა-
ლის ტრადიციული როლი ქართულ
ოჯახში, რაც გულისხმობს ბავშვების მოვალეობას.

პირიქით, ქალებს, მათი შრომის-

A silhouette illustration showing a long line of approximately ten people standing in profile, facing right, in a room with a light purple background. They appear to be waiting at a service counter, as indicated by the vertical red lines representing queue markers. On the far right, a person is seated at a desk, facing left, with a small white object on the desk, possibly a computer monitor or a book. The floor is depicted with simple black lines.

უნარიანობის გამო, გარკვეულ
პოზიციებზე ასაქმებს.

"ქეთა ინტერნებისელმა" ჩაატაროს კვლევა, რომლის მიხედვითაც საქართველოს შრომით ბაზარზე ჯერ კიდევ ბევრი პროდუქტი იული მუშახელია დაუსაქმებელი. პატრიო არქალურმა კულტურამ, რომელიც უპირიტესობას ანიჭებს მამაკაცულ ბის დასაქმებას, გავლენა მოახდინ, და შეზღუდა არჩევანი ქალებისთვის. ამ შეზღუდვამ ისნი ძირითად დად დიასახლისებად აქცია, მაშინ როდესაც მათი ინტერესი სახლის გარეთ დასაქმება იყო, ნათესავი კვლევაში.

კელიებამ ასევე აჩვენა, რომ მა მაკაცებიც და ქალებიც თანხმდებიან, რომ ოჯახის მარჩენალი მა მაკაცია. ეს ნიშნავს, რომ მამაკაც პრივილეგირებულია, მიუხედავად იმისა, რომ განათლების დონე ქალსა და მამაკაცს შორის თითქმის თანაბარია.

საკუთრებაში არსებული აქტების მიხედვით
ქალებს აქვთ ნაკლები მინა, ნაკლები
ბი ბიზნესი და, ზოგადად, ნაკლები
აქტივები, რომლის გამოყენება
შეიძლება კომერციული სესხები

სა და მიკროკერძიტებისთვის. ასე
რომ, ქალების შანსები ბიზნესი
დასაწყებად შემცირებულია.
ქალთა უმუშევრობის ერთ-ერთ
თი მნიშვნელოვანი მიზეზი ისიდ
არის, რომ საქართველოში უფრო
მეტადაა განვითარებული მამაკა
ცის დასაქმებაზეა მორგებული
სფეროები. ამ თვალსაზრისით
არათანაზომიერად განვითარდე
ბა მაგალითად, გზების, სასტუმროე
ბის, საავადმყოფოების და ა.შ. მშენე
ბლობა. ასეთ სექტორს მამაკაცი
შრომა სჭირდება. მეორე მხრივ, არ
სეპობს ისეთი სექტორებიც, სადა
ქალიც და მამაკაციც თანაბრა
არის დასაქმებული. მაგალითად
საბანკო სექტორი.

"ნიუ სერვისი" დასაქმების
სააგენტოა, სადაც დასაქმებულ
თა ურთიალესობას ქალები შეად
გენერონ. ეს არც არის გასაკვირი
რადგან ამ სააგენტოს პროფილ
სწორედ არაოფორმალურ სექტორ
ში თასამიერაა.

გამოიცა გაეროს განვითარების პრო-გრამასი მხარდაჭერით, დიდი ბრიტა-ნეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდის გაერთიანებული სამეფოს მთავრობის UK aid-ის ფინანსური დახმარებით; საგაზითო ჩანართში გამოთქმული მოსაზრებები შეიძლება არ ასახვდეს დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდის გაერთიანებული სამეფოს მთავრობისა და გაეროს განვითარების პროგრამის ოფიციალურ პოზიციას

British Embassy
Tbilisi

from the British people

*Empowered lives.
Resilient nations.*